

ข้อมูลพันธุ์ไม้ยืนต้นและไม้โตเร็ว
ที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่เหมืองแร่

1. กระถินเทพา (*Acacia mangium* Wild)

ลักษณะเป็นไม้ใช้สอยโตเร็ว สูง 10-15 เมตร ทรงพุ่มกว้าง 2.0-5.0 เมตร มีลำต้นตรงปราศจากกิ่งก้านเกือบครึ่งหนึ่งของความสูงทั้งหมด ใบเดี่ยวมีเส้นใบแบบขนาน ช่อดอกคล้ายหางกระรอก การผสมเกสรมีการผสมข้ามและตัวเองได้เช่นเดียวกัน ฝักมีลักษณะบิดไปมาและม้วนขด การปลูกใช้กล้าปลูกเป็นหลุมระยะ 2.0 x 2.0 เมตร

กระถินเทพา

2. กระถินณรงค์ (*Acacia auriculiformis* Cumn.)

ลักษณะเป็นไม้ใช้สอยโตเร็ว ขนาดกลาง สูง 10-15 เมตร ลำต้นค่อนข้างคดงอ เรือนยอดเป็นพุ่มแผ่กว้างประมาณ 5.0-10.0 เมตร รากหยั่งลึกขยายกว้าง ต้นอ่อนจะเป็นใบผสม มีใบเล็ก ๆ เรียงใบตามก้าน ใบผสมนี้จะค่อยหลุดไปเมื่อใบกระถินณรงค์มีอายุมากขึ้นและเจริญเติบโตได้ดีกับดินเกือบทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นดินเหนียว ดินทราย ดินลูกรัง ดินหินปูน ยกเว้นดินเปรี้ยวจัดและเค็มจัด สามารถทนความแห้งแล้งได้นานถึง 6 เดือน กระจายพันธุ์ได้ดีในที่โล่งแจ้ง ชอบอากาศร้อนชื้น การปลูกใช้กล้าปลูก เป็นหลุมระยะ 2.0 x 2.0 เมตร

กระถินตรงค์

3. กระถินยักษ์ (*Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit.)

กระถินยักษ์เป็นไม้ชนิดเดียวกับกระถินเปรูหรือกระถินบ้านของไทย แต่ได้รับการผสมข้ามพันธุ์กับกระถินพื้นเมืองของหลายประเทศ จนกลายเป็นต้นไม้ใหญ่ มีใบใหญ่ขึ้น ลักษณะเป็นไม้ใช้สอยโตเร็วและบำรุงดิน ความสูง 10–20 เมตร ทรงพุ่มกว้าง 5.0–10 เมตร เป็นไม้ที่มีลำต้นขนาดกลาง ลำต้นใหญ่เท่ากระถินบ้าน ดอกและฝักจะใหญ่กว่าแตกหน่อได้ดี การปลูกใช้กล้าปลูกเป็นหลุมระยะ 2.0 x 2.0 เมตร

กระถินยักษ์

4. ยูคาลิปตัส (*Eucalyptus* sp.)

ยูคาลิปตัสมีลำต้นสูง 15–25 เมตร ส่วนของเปลือกเรียบ สีของเปลือกชมพู คริม หรือขาว เนื้อไม้เป็นแก่นมีสีค่อนข้างแดง มีเนื้อเยื่อแข็งแรงมีความฉีกและแรงดึงสูง จึงเป็นวัสดุดีในการทำเยื่อไม้ได้ผลดี ขึ้นได้บนดินเกือบทุกสภาพพื้นที่และทนต่อน้ำท่วมขังเป็นครั้งคราว ดังนั้นพื้นที่ดินและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในประเทศไทยจึงเหมาะกับการปลูกยูคาลิปตัสมาก เพราะมีการเจริญเติบโตได้รวดเร็ว การจะปลูกไม้ยูคาลิปตัสจะปลูกในดินที่มีปัญหาหรือดินเลว

ยูคาลิปตัส

5. สะเดา (*Azadirachia indica*)

ไม้สะเดาเป็นไม้ขนาดกลาง สูงประมาณ 12–15 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ ใบเป็นช่อแบบขนนกขอบหยักห่าง ๆ ดอกเล็ก ๆ สีขาวออกเป็นช่อตามง่ามใบตอนปลาย ๆ กิ่ง ผลกลมรี อวบน้ำ แต่ละผลมีเมล็ดเดียว ไม้สะเดาขึ้นได้ดีในที่ดินเกือบทุกชนิด ยกเว้นที่น้ำแข็ง

สะเดา

6. จี้เหล็ก (*Cassia siamea* Britt.)

จี้เหล็กมีลำต้นตรงเรียบ เปลือกสีเทา กิ่งก้านสาขามาก ดอกเป็นช่อสีเหลืองรูปกรวยมีฝัก ติดเป็นช่อ สูงประมาณ 10–15 เมตร สามารถแตกหน่อได้อย่างสม่ำเสมอ ขึ้นได้ดีในเขตร้อน สภาพอากาศชื้นหรือกึ่งชื้นและแห้งแล้งขึ้นได้ดีในดินทุกชนิด ที่ระบายน้ำได้ดี ไม่ชอบน้ำขัง

จี่เหล็ก

7. แคลฝรั่ง (Glicydeia sepium)

ลักษณะเป็นไม้พุ่มบำรุงดินและไม้ใช้สอยโตเร็ว สูงประมาณ 5 – 10 เมตร ทรงพุ่มกว้าง ประมาณ 4 – 8 เมตร การปลูกโดยใช้เมล็ด หรือท่อนพันธุ์ปลูกเป็นหลุม ระยะห่าง 4.0 x 4.0 เมตร

แคลฝรั่ง

8. สัก (Tectona grandis L.)

ลักษณะทั่วไปเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 90 เมตร ใบกลมรี ช่อดอกขนาดใหญ่ กลีบสีขาว ผลสดรูปค่อนข้างกลม มีขนละเอียดหนานุ่ม ขยายพันธุ์โคนเพาะชำเหง้า

สัก

9. ประดู่ (*Pterocarpus macrocapus* Kurz.)

เป็นไม้ขนาดใหญ่สูง 20 เมตร ลำต้นตรง เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมหรือเปลือกสีน้ำตาลเทา หนา แตกเป็นสะเก็ด ใบจะออกเป็นช่อมีใบย่อยช่อละ 7-9 ใบ ดอกสีเหลือง ผลมีลักษณะกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 6-10 เซนติเมตร ไม้ประดู่ชอบขึ้นในดินร่วน ร่วนปนทราย และร่วนเหนียวปนทรายเป็นดินที่ลึกไม่มีน้ำขัง

ประดู่

10. แคน້าน (*Sesbania grandiflora* (L) Poir.)

แคน้านมีลักษณะลำต้นตรงแตกเป็นร่องลึก ใบจะเรียงเป็นคู่รูปใบพาย ดอกใหญ่เมื่อบานคล้ายผีเสื้อมีขนาด 10 เซนติเมตร สีของดอกมีสีขาวและสีแดง เมื่อดอกร่วงจะให้ฝักยาวสีเขียว เนื้อไม้อ่อนสีขาว กิ่งจะเปราะหักง่าย ไม้ทนลม แคน้านเป็นไม้ในเขตร้อนชื้นกิ่งแห้งแล้วเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีลักษณะเป็นดินเหนียว

แคบ้าน

11. นนทรี (*Peltophorum dasyrachis* Kurz.)

ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่สูงถึง 30 เมตร ต้นเล็กแตกกิ่งต่ำ ทรงเรือนยอดทรงกลมทึบเปลือกสีเทาอมน้ำตาลค่อนข้างเรียบ ช่อใบแขนงด้านข้างอยู่ตรงข้ามกัน 5-9 ช่อ แต่ละช่อมีใบย่อยเล็ก ๆ คล้ายใบกระถิน ออกตรงข้าม 6-18 คู่ ดอกสีเหลืองเป็นช่อ ผลเป็นฝักแบน รูปบรรทัดแฉกรูปหอก แต่ละฝักมี 4-8 เมล็ด ไม้นนทรีสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนปนทราย ร่วนเหนียว หรือร่วนเหนียวปนทราย ระบายน้ำได้ดี ชอบอากาศร้อนชื้น ชอบขึ้นเป็นกลุ่มในป่าดิบแล้ง สามารถทนต่อความแห้งแล้งได้ดี

นนทรี

12. จามจุรี (*Samanea saman*, Merr.)

เป็นไม้เนื้ออ่อน ยืนต้นแตกกิ่งเป็นทรงพุ่มสูง ใบรวมเป็นแผงเรียงขนานคู่กันมีใบย่อยรูปกลมรี ปลายใบมน รูปใบมักโค้งเข้าหากันเป็นคู่ ๆ ดอกเป็นช่อสั้น ๆ ดอกมีสีชมพูรูปกรวย ออกดอกได้ทั้งในฤดูร้อนและฝน ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด

จามจรี

ที่มา : ศูนย์บริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.